

Konferences programma

Baltijas sarunas par ES jautājumiem, 2018: vai Eiropa ir atguvusies?

2018. gada 13. marta projekts

2018. gada 23. marts

Norises vieta: Latvijas Republikas Saeima, Jēkaba iela 6/8, Rīga

8.30–9.00 Reģistrācija, rīta kafija

9.00–10.00 Atklāšana

- Latvijas Ārpolitikas institūta direktors **Andris Sprūds**
- Eiropas Komisijas (EK) pārstāvniecības Latvijā vadītāja **Inna Šteinbuka**

Programmatiskā runa

- Saeimas priekšsēdētāja **V. E. Ināra Mūrniece**

10.00–11.30 PIRMĀ SESIJA. Eiropas Savienības jaunais veidols (108. telpa – Baltiešu zāle)

Lai gan pēdējo desmit gadu laikā Eiropas Savienībā bija vērojama strauja integrācija un dalībvalstu padziļināta sadarbība, Eiropas projekts joprojām nav pabeigts. Vairākas krīzes ir pierādījušas, ka resursu apvienošana ir ne tikai vēlama, bet pat nepieciešama, lai problēmas tiktu risinātas ar iespējami mazākām izmaksām. Savukārt sakarā ar tādiem faktoriem kā “Breksits” un Ekonomikas un monetārās savienības izveides procesa tuvošanās noslēgumam lielās strukturālās, institucionālās un politiskās pārmaiņas Eiropas Savienībā joprojām turpinās. Vai Eiropas projektu maz iespējams pabeigt? Ar kādiem secinājumiem un pārdomām Eiropas Komisija nākusi klajā 2017. gadā? Vai Ekonomikas un monetārā savienība var tikt izveidota līdz 2025. gadam?

Sesiju vada: Latvijas Ārpolitikas institūta pētnieks **Ians Kerns**

- Eiropas Komisijas viceprezidents **Valdis Dombrovskis**
- Latvijas Republikas ārlietu ministrs **Edgars Rinkēvičs**
- Nīderlandes Ārpolitikas institūta *Clingendael* Eiropa pasaulē daļas vadītājs **Rems Kortevehs**

11.30–12.00 Kafijas pauze

12.00–13.30 OTRĀ SESIJA. ES budžets pēc “Breksita”: vēlmes un vajadzības (108. telpa – Baltiešu zāle)

Sarunas par daudzgadu finanšu ietvaru un pūliņi tādu ieskicēt periodam pēc “Breksita” (2021–2027) pakāpeniski uzņem ātrumu. Visbiežāk minētie argumenti par labu jaunas metodoloģijas izmantošanai nākamā budžeta plānošanā ir fakts, ka ES budžets zaudēs vienu no saviem galvenajiem donoriem, un prasības atteikties no “nacionālo aplokšņu” sistēmas. Relatīvi labie Eiropas Stratēģisko investīciju fonda rezultāti, kā arī vispārējās digitalizācijas un automatizācijas ceļā panāktās strukturālās pārmaiņas ekonomikā ir papildu apsvērumi saistībā ar daudzgadu budžetu 2021.–2027. gadam, kam nepieciešama atjautība un politiskā drosme. Vai ir kādas zīmes, kas par to liecina, un vai daudzgadu budžeta veidošanas metodoloģija tiks būtiski mainīta? Vai budžets būs adekvāts jaunās ekonomikas un turpmākās sociālās politikas izaicinājumiem? Kādas būs pirmā – pēc “Breksita” – ES daudzgadu budžeta ietvara prioritātes?

Sesiju vada: Viļņas Universitātes Starptautisko attiecību un politoloģijas institūta direktors

Ramūns Vilpišausks

- Latvijas Republikas finanšu ministre **Dana Reizniece-Ozola**
- Bijušais Eiropas Ekonomikas un finanšu komitejas un Eirogrupas darba grupas priekšsēdētājs **Tomass Vīzers**
- Bijušais Slovākijas Republikas izglītības ministrs, Slovākijas Zinātņu akadēmijas Stratēģiskās analīzes institūta direktors **Jurajs Drakslers**

13.30–14.30 Pusdienas (Saeimas ēdnīca, Jēkaba iela 11)

PUSDIENU SESIJA (ar Eiropas Parlamenta Informācijas biroja Latvijā atbalstu): ES tematika kontekstā ar Latvijas Saeimas vēlēšanām 2018. gadā (latviešu valodā)

Nacionālo vēlēšanu kampaņu ietvaros ES jautājumi tradicionāli tiek apietī. Iedzīvotāji alkst pēc vietējiem varoņiem, tāpēc politiķi izvairās skart jautājumus, kas izlemjami kopīgi – ES līmenī. Turklāt politiķi nevēlas runāt par ES institucionālajiem un politiskajiem procesiem un to ietekmi uz dalībvalstīm. Kādi tad ir galvenie jautājumi, kas tiks cilāti Saeimas vēlēšanu kontekstā? Vai citstarp tiks runāts arī par Eiropas Savienības nākotni? Kādi ir Latvijas partiju ieteikumi ES uzlabošanai?

Sesiju vada: Latvijas Ārpolitikas institūta direktora vietnieks Kārlis Bukovskis

- Parlamentā pārstāvēto politisko partiju pārstāvji

14.30–15.45 PARALĒLĀS SESIJAS

TREŠĀ „A” PARALĒLĀ SESIJA. Trīs gadi pēc migrācijas krīzes (306. telpa – Eiropas lietu komisijas zāle)

Migrācijas krīzi kopš tās kulminācijas 2015. gadā ir izdevies pamazām, bet konsekventi ierobežot. Kaut arī migrācijas radītais spiediens ir mazinājies, šī problēma vēl nebūt nav atrisināta, jo 2017. gadā Eiropas Savienībā centās iekļūt teju vai 150 000 cilvēku. Bēgļu pārmitināšana ES ietvaros ir jautājums, kas aizvien rada nopietnas iekšējās domstarpības, un atsevišķām valstīm Eiropas Komisija pat piemērojusi sankcijas. Bēgļu repatriācija uz izcelsmes valstīm arī ir relatīvi gaus process. Migrācijas krīzes ekonomiskās sekas būs iespējams izvērtēt tikai pēc dažiem gadiem, taču politiskos secinājumus var izdarīt jau tagad. Kā 2015. gada migrācijas krīze tiks ierakstīta ES vēsturē? Kādas mācības ir gūtas, un kādas problēmas vēl jārisina? Kā varēsīm novērst līdzīgas nākotnē iespējamās krīzes?

Sesiju vada: Latvijas Ārpolitikas institūta asociētais pētnieks **Viljars Vēbels**

- Eiropas Savienības Tiesas tiesnesis **Egils Levīts**
- Polijas Ārpolitikas institūta direktors **Slavomirs Debskis**
- Telders fonda (Nīderlande) direktors **Patriks van Shī**

TREŠĀ „B” PARALĒLĀ SESIJA. Centieni nodrošināt Eiropas aizsardzību (108. telpa – Baltiešu zāle)

PESCO izveide 2017. gada beigās bija spēcīgs signāls, ka Eiropas Savienības dalībvalstis vēlas attīstīt labāk strukturētu savstarpēju sadarbību militārajā un aizsardzības jomā. Kaut arī šis notikums ir kārtējais piemērs tam, ko nozīmē “dažādu ātrumu” Eiropa, jo projektā piedalās tikai 25 dalībvalstis, ir pilnīgi skaidrs, ka dalībvalstu vairākums nevēlas stāties pretī mūsdienu drošības izaicinājumiem vienas pašas. Kāda būs Eiropas Aizsardzības savienība? Vai tā papildinās NATO? Vai tajā būtu jāiekļauj arī ES kandidātvalstis? Vai tā kļūs par pamatu Eiropas jaunajai – pēc “Breksita” – drošības videi un noteiks pienākumu sadalījumu starp dalībvalstīm?

Sesiju vada: Latvijas Ārpolitikas institūta vecākais pētnieks **Māris Andžāns**

- Viļņas Universitātes Starptautisko attiecību un politoloģijas institūta direktora vietniece **Margarita Šešelģīte**
- Minju universitātes (Portugāle) docente **Sandra Fernandēša**
- Vācijas Starptautisko un drošības lietu institūta (SWP) vecākā pētniece **Annegrete Bendīka**
- Somijas Ārpolitikas institūta programmu direktors **Mika Āltola**

TREŠĀ „C” PARALĒLĀ SESIJA. Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments un nākotnes perspektīva (206. telpa – Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas zāle)

Sekmīgi funkcionējošs vienotais ES tirgus un ES kā globāla tirdzniecības līdera statuss bez stabiliem un efektīviem transporta un infrastruktūras savienojumiem nav iespējams. Projekts “Rail Baltica” aizlāpīs ES transporta tīklu caurumus. Jauni tirdzniecības ceļi – uz Austrumāziju un pretējā virzienā – un jauni energosavienojumi ar Centrālāziju arī ir tādi infrastruktūras projekti, kas var stimulēt visu iesaistīto valstu ekonomiku. Tātad – kāds ir nākotnes redzējums attiecībā uz ES galvenajiem transporta un infrastruktūras projektiem?

Sesiju vada: Latvijas Ārpolitikas institūta pētnieks **Mārtiņš Daugulis**

- Eiropas Parlamenta deputāts **Roberts Zīle**
- Uzņēmumu tīkla *East Office of Finnish Industries* bijušais izpilddirektors **Renē Nībergs**
- Vācijas Starptautisko un drošības lietu institūta pārstāvis

15.45–16.15 Kafijas pauze

16.15–18.00 CETURTĀ SESIJA. Eiropas vieta globalizētajā pasaulē (108. telpa – Baltiešu zāle)

Kamēr daži aicina stingrāk regulēt globalizāciju, bet citi iestājas par egocentrisku, nacionālistiskāku ārpolitiku un aizvien biežāk tiek mesti izaicinājumi tiek Rietumu pasaulei, Eiropas Savienība cenšas uzturēt mūsdienīgas – daudzpusējas un atvērtas starptautiskās attiecības. Līdz ar Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības būs nepieciešams koriģēt bloka globālo lomu. ES jāšķūst par vadošo spēku cīņā pret klimata pārmaiņām, tādēļ nepieciešama vienota nostāja šajā ziņā. Vai gandrīz desmit gadu laikā kopš Eiropas Ārējās darbības dienesta izveides ir panākta lielāka vienotība ārpolitikas jomā? Vai ES spēš saglabāt savu politisko un ekonomisko ietekmi pasaulē? Kāda būs turpmākā triju Rietumu pasaules lielvaru – ES, ASV un Apvienotās Karalistes – sadarbība?

Sesiju vada: Latvijas Ārpolitikas institūta asociētais pētnieks **Edijs Bošs**

- Saeimas Eiropas lietu komisijas priekšsēdētāja **Lolita Čigāne**
- Bijušais Lietuvas ārlietu ministrs un vēstnieks Krievijā, Afganistānā, Apvienotajā Karalistē un ASV **Vīgauds Ušacks**
- Vācijas Ārlietu padomes direktore **Daniela Švarcere**
- Bijušais Dānijas ārlietu ministrs **Uffe Ellemans Jensens**

18.00 Noslēgums

MŪSU PARTNERI